

BİLİRKİŞİLİK YAPACAK ÜYELER İÇİN BİLGİLENDİRME

Bilindiği üzere, 24.11.2016 tarihinde 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu, 03.06.2017 tarihinde ise Kanuna ilişkin Bilirkişilik Yönetmeliği *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Meslektaşlarımızı bilgilendirmek üzere, bilirkişilik alanında köklü değişiklikler içeren yeni Kanun ve Yönetmelik incelenmiş ve bir rapor hazırlanmıştır. Raporu bilgilerinize sunarız.

Yeni Düzenlemeye Göre Bilirkişiliğe Kabul Şartları

6754 sayılı Bilirkişilik Kanununda Bilirkişiliğe kabul şartları şu şekilde tanımlanmıştır.

“MADDE 10- (1) Bilirkişilik faaliyetinde bulunacak gerçek kişilerde aşağıdaki şartlar aranır:

- a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak.
- b) Daha önce kendi isteği dışında bilirkişilik sicilinden çıkarılmamış olmak.
- c) Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten geçici ya da sürekli olarak yasaklanmamış olmak.
- ç) Başka bir bölge kurulunun listesine kayıtlı olmamak.
- d) Bilirkişilik temel eğitimini tamamlamak.
- e) Bilirkişilik yapacağı uzmanlık alanında en az beş yıl fiilen çalışmış olmak ya da daha fazla çalışma süresi belirlenmiş ise bu süre kadar fiilen çalışmış olmak.
- f) Meslek mensubu olarak görev yapabilmek için mevzuat tarafından aranan şartları haiz olmak ve mesleğini yapabilmek için gerekli olan uzmanlık alanını gösteren diploma, mesleki yeterlilik belgesi, uzmanlık belgesi veya benzeri belgeye sahip olmak.
- g) Bilirkişilik temel ve alt uzmanlık alanlarına göre belirlenen yeterlilik koşullarını taşımak.

(2) Özel hukuk tüzel kişilerinin bünyesinde bilirkişi olarak çalışacak kişiler bakımından da birinci fıkradaki şartlar aranır ve düzenlenen raporlarda bu kişilerin adı ve soyadı ile imzası bulunur.

(3) Daha önce yaptığı başvurusu mesleki olarak yeterli nitelikte bulunmadığı gerekçesiyle reddedilenler, bir yıl geçmedikçe yeniden bilirkişilik yapmak için başvuruda bulunamazlar.

(4) Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, hukuk alanı dışında ayrı bir uzmanlığa sahip olduğunu ve birinci fıkradaki şartları taşıdığını belgelendirmediği takdirde, bilirkişilik siciline ve listesine kaydedilemez.”

Bilirkişilik Yönetmeliğinin Beşinci Bölüm “Bilirkişiliğe Başvuru ve Sicile Kayıt” başlığı altındaki maddede “Bilirkişiliğe başvuru ve kabul şartları” şu şekilde belirtilmiştir:

“MADDE 38-(1) Bilirkişilik başvurusunda bulunacak gerçek kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

- a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak.
- b) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak.
- c) Daha önce kendi isteği dışında sicilden ve listeden çıkarılmamış veya bilirkişilik yapmaktan yasaklanmamış olmak.
- ç) Disiplin yönünden meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış ya da sanat icrasından veya mesleki faaliyetten geçici ya da sürekli olarak yasaklanmamış olmak.
- d) Başka bir bölge kurulunun listesine kayıtlı olmamak.
- e) Bilirkişilik temel eğitimini başarıyla tamamlamak.
- f) Bilirkişilik yapacağı uzmanlık alanında en az beş yıl fiilen çalışmış olmak ya da Daire Başkanlığınca daha fazla çalışma süresi belirlenmiş ise bu süre kadar fiilen çalışmış olmak.
- g) Meslek mensubu olarak görev yapabilmek için ilgili mevzuat gereği aranan şartları haiz olmak ve mesleğini yapabilmek için gerekli olan uzmanlık alanını gösteren diploma, meslekî yeterlilik belgesi, uzmanlık belgesi, ustalık belgesi veya benzeri belgeye sahip olmak.
- ğ) Daire Başkanlığının bilirkişilik temel ve alt uzmanlık alanlarına göre belirlediği yeterlilik koşullarını taşımak.

(2) Özel hukuk tüzel kişilerinde birinci fıkradaki şartları taşıyan ve sicile kayıtlı gerçek kişilerin istihdam edilmesi gerekir.

(3) Daha önce yaptığı başvurusu, meslekî olarak yeterli nitelikte bulunmadığı gerekçesiyle reddedilenler, bir yıl geçmedikçe yeniden bilirkişilik yapmak için başvuruda bulunamazlar.

(4) Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, hukuk alanı dışında ayrı bir uzmanlığa sahip olduğunu ve

birinci fıkradaki şartları taşıdığını belgelendirmediği takdirde, sicile ve listeye kaydedilemez.

(5) Sermaye Piyasası Kanununa göre yetkilendirilen gayrimenkul değerlendirme uzmanları ile taşınmaz geliştirme konusunda yüksek lisans veya doktora yapmış uzmanlar için, Kamulaştırma Kanununun 15 inci maddesi gereğince sadece kamulaştırma alt uzmanlık alanında görev yapmak kaydıyla, bilirkişiliğe kabul şartları bakımından fiilen beş yıl görev yapma şartı aranmaz.”

6754 sayılı Kanunda ve Bilirkişilik Yönetmeliğinde tanımlanan bu şartlar kapsamında mimar, mühendis ve şehir plancısı bilirkişilerin; TMMOB Bilirkişilik Yönetmeliğinde tanımlanan koşulları taşıyor olması gerekmektedir.

TMMOB Bilirkişilik Yönetmeliğine göre mimar, mühendis ve şehir plancısı unvanı olan Bilirkişilerde aranan koşullar şu şekilde belirtilmiştir:

- “a) T.C. Vatandaşı,
- b) Medeni haklarını kullanma ehliyetine sahip,
- c) TMMOB’ne bağlı Odalara üye,
- d) (Değişik: RG-27/6/2010-27624) En az üç yıllık [kanun 5 yıl öngörüyor] mesleki deneyim ve Oda üyeliği geçmişine sahip,
- e) Disiplin cezası almamış,
- f) Basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, emniyeti suistimal ve hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçundan hüküm giymemiş,
- g) Odalarca düzenlenen Bilirkişi Meslek İçi Eğitim Seminerini başarıyla tamamlayarak Bilirkişi Yetki Belgesi almış”

Verilecek Bilirkişi Eğitimleri

Odalarımızca verilecek bilirkişilik eğitimleri, uzmanlık eğitimi ve temel eğitim olmak üzere iki farkı eğitim olarak verilecektir.

Uzmanlık Eğitimi, Odalarca TMMOB belgelendirme yönetmeliği çerçevesinde verilecek uzmanlık alanlarına ilişkin eğitimlerdir.

Bilirkişilik Temel Eğitimi, Bilirkişilik Yönetmeliğinin 30. maddesinde, “Bilirkişilik temel eğitimi, beş yıllık meslekî kıdem kazanmış kişiler tarafından alınan ve bilirkişilik faaliyetinin yürütülmesi ile ilgili temel, teorik ve pratik bilgileri içeren eğitim” olarak tanımlanmıştır. Bu eğitimi verebilecek kuruluşlar arasında TMMOB ve bağlı Odalar da yer almıştır. Bilirkişilik

Temel Eğitimi, on sekiz saat teorik ve altı saat uygulamalı olmak üzere en az yirmi dört ders saatinden oluşur.

- Teorik eğitim; yargılama hukukunun genel ilkeleri, bilirkişilik mevzuat hükümleri, bilirkişinin taşıması gereken nitelikler, bilirkişinin yetkileri ve yükümlülükleri, uyması gereken temel ve etik ilkeler, ispat faaliyeti ve bilirkişi incelemesinin usul ve esasları, teknik konu-hukuki konu ayırımına ilişkin usul ve esaslar ile rapor yazım usul ve tekniğini kapsar.
- Uygulama eğitimi; Bilirkişi Bilgi Sisteminin (UYAP Bilirkişi Portal) kullanılması, katılımcıların bireysel veya heyet hâlinde sistematik teknikleri kullanma becerilerini geliştirmelerini sağlayacak örnek bir olaya ilişkin bilirkişi raporu düzenleme ile uygulama gözetimi faaliyetlerini içerir.

Mimarlar Odası gerek Bilirkişilik Temel Eğitimi, gerekse uzmanlık alanlarına ilişkin belgeleme kriterlerini ve buna bağlı olarak açılacak uzmanlık eğitmelerini verecektir. Planlanan eğitimlere ilişkin duyurular Mimarlar Odası yayın organları tarafından yapılacaktır.

SONUÇ OLARAK

Kanun ve Yönetmelikte, yargı alanında veya Odalardan talep edilen Bilirkişilik faaliyetinde bulunan meslektaşlarımızı ilgilendiren en önemli noktalar şu şekilde özetlenmiştir:

1. Yargı alanında yapılacak bilirkişilik faaliyeti için bütün müracaatlar bundan böyle tek bir müracaat olarak Kanunla belirlenmiş olan Bilirkişilik Bölge Kurulları'na yapılacaktır.
2. Yönetmelikte, Bilirkişilik Temel Eğitimi verebilecek kurum ve kuruluşlar arasında TMMOB ve bağlı Odalar yetkilendirilmiştir. Bu kapsamda Temel Bilirkişilik Eğitimleri Odalar tarafından açılacaktır.
3. Meslektaşlarımızın yargı alanında yapılacak bütün bilirkişilik faaliyetleri için Bilirkişilik Temel Eğitimi alması zorunlu hale gelmiştir.
4. Meslektaşlarımızın Adalet Bakanlığı ve TMMOB tarafından tanımlanan "**Uzmanlık Alanlarında**" en az 5 yıl fiili olarak çalışmış olması ve bu durumun (kişinin bağlı olduğu Odanın ilgili Şubesine başvurmasının ardından) belgelenmesi.

Meslektaşlarımızın bilirkişilik alanında yapılan bu değişikliklerden haberdar edilmesini önemsiyoruz.